RAPORT DE EXPERTIZĂ

La proiectul Legii pentru modificarea Legii nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție

Tipul actului vizat de proiect:

Înregistrat cu nr.

Domeniul:

din:

I. EVALUAREA GENERALĂ

1. Autor al actului normativ este deputat în Parlament , autor nemijlocit - Centrul Național Anticorupție

2. Categoria actului normativ propus: Lege organică , ceea ce corespunde/nu corespunde art.72 din Constituţie şi Legii 100/2017 privind actele normative.

Expertul nu are obiecţii la categoria actului

3. Scopul promovării proiectului

Scopul declarat, conform nortei informative, este ajustarea prevederilor Legii 1104/2002 la prevederile actelor normative în vigoare, inclusiv la prevederile Legii evaluării integrității instituționale nr. 325/2013 și Legii integrității 82/2017.

De fapt, scopul urmărit de autori se conturează a fi fortificarea autorității anticorupție în partea ce vizează garanțiile sociale ale angajaților CNA și fortitificarea instrumentelor utile exercitării atribuțiilor funcționale din domeniul prevenirii și combaterii corupției.

4. Respectarea transparenței decizionale

Proiectul a fost publicat pe pagina web oficiala a Parlamentului la 19 decembrie 2023.

În prezent, se observă că proiectul încă nu a fost adoptat, totuși, raportul comisiei sesizate în fond a fost deja adoptat și publicat pe pagina web a Parlamentului.

O sinteza a obiectiilor si propunerilor nu este publicata pe pagina web a Parlamentului.

Pentru adoptarea în prima lectură nu este necesară o sinteză a obiecțiilor și propunerilor, dar pentru lectura a

doua - va fi necesară. Astfel, este necesar de a urmări dacă o asemenea sinteză va exista și va fi publicată corespunzator.

Etapele transparenței procesului decizional nu au fost respectate

Termenele de plasare și consultare a proiectului au fost respectate

Sinteza recomandărilor pe pagina web a autorului nu a fost plasata

II. FUNDAMENTAREA PROIECTULUI

5. Structura notei informative

Structura notei informative corespunde structurii stabilite de anexa Legii 100/2017.

Nota informativă corespunde structurii

6. Suficienţa argumentării.

Argumentarea proiectului este deficitară. Cea mai deficitară argumentare se observă la rubrica "Argumentarea economico-financiară". Autorul nu a prezentat niciun calcul, astfel nu există previzibilitate pentru aplicarea ulterioară a normei. Autorul menționează că aplicarea proiectului se va face în limita bugetului aprobat deja. Totuși, aceasta nu este posibil, întrucât bugetul de stat nu prevede, în general, cheltuieli suplimentare pentru scopurile proiectului. Însă, prin reglementarea drepturilor salariale ale angajaților CNA, are loc implicit reglementarea obligațiilor statului de executare a acestor drepturi.

O altă insuficiență de argumentare caracterizează soluțiile normative propuse de proiect. În nota informativă se operează cu trimiteri generale la „bunele practici” europene, fără a indica, care anume sunt acele practici (reglementări) care au stat la baza normelor propuse de proiect și ale cărui stat sunt, or, unele dintre amendamentele propuse sunt problematice din perspectiva drepturilor și libertăților omului.

Argumentarea nu e suficientă

7. Compatibilitatea cu legislaţia comunitară şi alte standarde internaţionale.

Proiectul nu urmărește și nu realizează transpunerea vreunor acte comunitare europene. Teoretic, la această rubrică autorul ar fi trebuit să menționeze că proiectul nu transpune legislație sau standarde comunitare.

Cu toate acestea, autorul menționează că proiectul preia „bunele practici” europene, fără a indica, care anume sunt acele practici (reglementări) care au stat la baza normelor propuse de proiect și ale cărui stat sunt, or, unele dintre amendamentele propuse sunt problematice din perspectiva drepturilor și libertăților omului. Chiar și în condițiile unor asemenea afirmații, ar fi fost necesară indicarea exactă a practicilor (actele normative relevante), statelor ale căror practici au fost preluate și corespunderea lor cu rigorile normative ale comunității europene. În speță, însă, această rubrică nu poate fi calificată ca fiind conformă cerințelor normative de argumentare.

Nota / proiectul nu conţine referinţe la acquis-ul comunitar

Nota / proiectul nu conține referințe la alte standarde internaţionale relevante

8. Fundamentarea economico-financiară.

Nota informativă se referă la o „justificare” financiar-economică, aceasta, însă, nefiind corespunzătoare și eficientă. Autorul nu a prezentat niciun calcul, astfel nu există previzibilitate pentru aplicarea ulterioară a

normei. Autorul menționează că aplicarea proiectului se va face în limita bugetului aprobat deja. Totuși, aceasta nu este posibil, întrucât bugetul de stat nu prevede, în general, cheltuieli suplimentare pentru scopurile proiectului. Însă, prin reglementarea drepturilor salariale ale angajaților CNA, are loc implicit reglementarea obligațiilor statului de executare a acestor drepturi.

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare

Nota informativă nu conține fundamentarea economico-financiară

9. Analiza impactului de reglementare.

Analiza impactului de reglementare a proiectului nu este necesară

Analiza impactului de reglementare a proiectului nu este suficient argumentată/documentată

10. Analiza ex-ante.

Conform art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative - „(2) În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului şi/sau care prevede reorganizări şi reforme structurale ori instituţionale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza iniţiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză ex ante aprobate de către Guvern.”.

O analiză ex-ante la proiect nu este prezentată.

Analiza ex-ante a proiectului nu este necesară

Analiza ex-ante a proiectului nu este suficient argumentată/documentată

III. EVALUAREA DE FOND

11. Stabilirea şi promovarea unor interese / beneficii.

Proiectul stabileşte şi promovează interese si beneficii de grup pentru angajații - ofițeri anticorupție - ai Centrului Național Anticorupție. Aici avem în vedere inclusiv interesele acestora în calitate de garanții sociale în contextul raporturilor lor de muncă.

De asemenea, unele reglementări ale proiectului urmăresc și interese aferente nemijlocit activității desfășurate de această categorie de subiecți - ofițeri anticorupție, care au și statut de ofițeri de urmărire penală. În speță, învederăm interese/beneficii care ar facilita desfășurarea activității acestora. Totuși, aceste interese/beneficii urmărite, sunt de natură să încalce drepturile fundamentale ale omului în cadrul proceselor penale, cât și în afara lor.

Interesele/beneficiile urmărite, aferente raporturilor de muncă - au un caracter legitim, asemenea beneficii fiind caracteristice și altor categorii de angajați din alte organe de drept din Republica Moldova.

Proiectul promovează interese, beneficii

Promovarea intereselor/beneficiilor se face cu respectarea interesului public

12. Prejudicii aduse prin aplicarea actului.

Promovarea proiectului este susceptibilă de a prejudicia garanțiile normative privind protecția datelor cu caracter personal.

Mai mult ca atât, acestea încalcă reglementări internaționale privind protecția datelor cu caracter personal, și anume - art. 1 alin. (1) și art. 12-18 din Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului.

De asemenea, implicit, prejudiciile vor prejudicia dreptul la viata privata a persoanelor.

Subsidiar, proiectul va prejudicia ordinea de drept stabilită de Constituție, întrucât, contrar acesteia, CNA, în calitate de organ de aplicare a legii, va avea competențe de promovare a politicilor - ceea ce este impropriu unui asemenea organ, într-un stat de drept. Ar avea loc un „conflict de interese” la nivel de stat, or, nu se cuvine ca organul de aplicare a legii să își stabilească și să își promoveze singur regulile de organizare și activitate.

La aplicare, proiectul va aduce prejudicii

Prejudicierea intereselor/beneficiilor se face cu respectarea interesului public

13. Vulnerabilitatea proiectului din perspectiva drepturilor omului

Proiectul este vulnerabil din perspectiva drepturilor omului.

Normele stabilite la art.6/1 și 6/2 din proiect necesită o examinare suplimentară din perspectiva protejării drepturilor persoanelor, inclusiv a jurisprudenței CtEDO cu referire la Republica Moldova (cazul Iordache vs. Moldova) și reformele legislative anterioare pentru ajustarea cadrului normativ – reforme care, de altfel, au fost promovate și adoptate ca obligații, asumate de stat în raporturile cu Uniunea Europeană și structurile internaționale ale apărării drepturilor omului.

Reglementarea accesului nelimitat al CNA la date cu caracter personal din oricare dintre registrele de stat deținute de către autoritățile publice depășește cerințele de acces la asemenea date, stabilite pentru organele de urmărire penală.

De asemenea, sunt contrare rigorilor comunitare reglementările propuse prin care are loc evitarea maxim posibilă a informării subiectului datelor cu caracter personal despre accesarea datelor lui de către CNA.

Proiectul nu respectă drepturile/libertăţile

14. Compatibilitatea proiectului cu prevederile cadrului normativ național

Proiectul nu este conform reglementărilor Constituției, în special în partea care propune oferirea dreptului la inițiativă legislativă CNA.

Domeniul integrității și anticorupție este un domeniu la intersecția de competență a mai multe instituții: Autoritatea Națională de Integritate, Procuratura Anticorupție, Procuratura Generală, procuraturi, Ministerul Afacerilor Interne, autorități publice cu competențe de control și elaborare a politicilor etc. Atribuirea competenței respective către CNA, o autoritate publică autonomă de aplicare a legii, este excesivă. Chiar dacă, în practică, acest rol de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor este realizat de către CNA, totuși opinăm că acesta urmează a fi reconsiderat.

Art. 73 din Constituție reglementează expres că „Dreptul de iniţiativă legislativă aparţine deputaţilor în

Parlament, Preşedintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia.”. Acest articol nu conține niciun organ de aplicare a legii. De asemenea, Constituția nu lasă la latitudinea Guvernului sau Parlamentului dreptul de a modifica lista subiecților cu drept de inițiativă legislativă. Astfel, reglementările respective (art. 5) din proiect, prin care are loc oferirea CNA a atribuției de elaborare a politicilor sunt, de fapt, neconstituționale.

Totodată, conform art. 107 al Constituției Republicii Moldova, „Organele centrale de specialitate ale statului sînt ministerele. Ele traduc în viaţă, în temeiul legii, politica Guvernlui, hotărîrile şi dispoziţiile lui, conduc domeniile încredinţate şi sînt responsabile de activitatea lor”. În formula propusă, rezultă că CNA va fi responsabil nu doar de elaborarea politicilor, monitorizarea și evaluarea lor, dar și de realizarea propriu-zisă a acestora, ceea ce va afecta caracterul obiectiv al ambelor procese.

Din aceste considerente, ar fi rațional ca această competență să fie transferată către Ministerul Justiției, care elaborează și promovează documentele de politici din domeniu.

Proiectul contravine legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal, cât și Codului de procedură penală, care dispune că, prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul procesului penal se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecţia datelor cu caracter personal.

Proiectul nu este compatibil cadrului normativ naţional

15. Analiza detaliată a prevederilor

Nr. obiecției	Art.	Text	Obiecții	Elemente de coruptibilitate/vulnerabilitate	Recomandări
1	art. 4	Centrul are misiunea de a reduce corupția în Republica Moldova prin aplicarea cadrului normativ și instituțional de prevenire și combatere a corupției, ...	Misiunea centrală a unei agenții anticorupție, așa cum derivă și din standardele internaționale, este să prevină și combată corupția. Formula utilizată în art. 4 – „misiunea de a reduce corupția...” este vagă și are caracterul de deziderat, însă nu de misiune și care este în afara controlului Centrului.	Array	Se recomandă să fie explicat expres mandatul/misiunea CNA, așa cum este prevăzut de actele internaționale aferente domeniului: prevenirea și combaterea corupției.

2	Art. 5 alin. (1) lit. h)	(1) În vederea realizării misiunii sale, Centrul are următoarele funcții: ... h) elaborarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici de integritate și anticorupție;	Norma contravine reglementărilor Constituției (art. 73 și 107), în partea care propune oferirea dreptului la inițiativă legislativă CNA. Art. 73 din Constituție reglementează expres că „Dreptul de iniţiativă legislativă aparţine deputaţilor în Parlament, Preşedintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia.”. Acest articol nu conține niciun organ de aplicare a legii. De asemenea, Constituția nu lasă la latitudinea Guvernului sau Prlamentului dreptul de a modifica lista subiecților cu drept de inițiativă legislativă. Astfel, reglementările respective (art. 5) din proiect, prin care are loc oferirea CNA a atribuției de elaborare a politicilor sunt, de fapt, neconstituționale. Totodată, domeniul integrității și anticorupție este un domeniu la intersecția de competență a mai multe instituții: Autoritatea Națională de Integritate, Procuratura Anticorupție, Procuratura Generală, procuraturi, Ministerul Afacerilor Interne, autorități publice cu competențe de control și elaborare a politicilor etc. Atribuirea competenței respective către CNA, o autoritate publică autonomă de aplicare a legii, este excesivă. Chiar dacă, în practică, acest rol de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor este realizat de către CNA, totuși opinăm că acesta urmează a fi reconsiderat. Conform art. 107 al Constituției Republicii Moldova, „Organele centrale de specialitate ale statului sînt ministerele. Ele traduc în viaţă, în temeiul legii, politica Guvernlui, hotărîrile şi dispoziţiile lui, conduc domeniile încredinţate şi sînt responsabile de activitatea lor”. În formula propusă, rezultă că CNA va fi responsabil nu doar de elaborarea politicilor, monitorizarea și evaluarea lor, dar și de realizarea propriu-zisă a acestora, ceea ce va afecta caracterul obiectiv al	Array	Excluderea din competența CNA a atribuției de elaborare a politicilor (acte normative - legi, HG) în domeniu. Plasarea în competența Ministerului Justiției a competenței de elaborare și promovare a politicilor în domeniul anticorupției, pe segmentul CNA.

3	art. 3/1 alin. (1)	(1) Centrul este finanțat de la bugetul de stat, precum și din alte surse neinterzise de lege.	Nu este clar care ar fi alte surse „neinterzise de lege”, utilizate pentru finanțarea CNA, care ar fi proveniența și cum va fi monitorizată/verificată utilizarea lor, inclusiv cum vor fi luate în calcul în procesul de elaborare a bugetului CNA. Stabilirea și aplicarea acestei norme poate genera în practică potențiale interpretări abuzive și eventuale fraude, inclusiv poate deveni un factor care să afecteze independența Centrului.	Array	Se recomandă de a indica expres acele „alte surse neinterzise de lege”.

4	art. 6 lit. lit. l/1) și l/2) art.6/1 și 6/2	La articolul 6: ... „l/1) să aibă acces gratuit şi să utilizeze băncile de date, registrele şi sistemele informaționale, instituite, posedate şi/sau deţinute de autoritățile şi instituțiile publice, de persoanele juridice de domeniul public şi privat şi de către persoanele fizice, precum şi la informaţiile şi datele ce se conţin în aceste registre şi sisteme informaţionale; l/2) să colecteze, să stocheze şi să prelucreze informaţii şi date pentru exercitarea atribuţiei de analiză operaţională, tactică şi strategică a actelor de corupție, a actelor conexe corupţiei şi a faptelor coruptibile;”. „Articolul 6/1. Limitarea acțiunii secretelor apărate de lege (1) Informația obținută de la furnizorii de date (autoritățile şi instituțiile publice, persoane juridice şi fizice) poate fi utilizate doar în scopul prevăzut de prezenta lege. (2) Informațiile (documente, înscrisuri, date, etc.) transmise de către furnizorii de date, de organele de urmărire penală, de organele procuraturii, de instanțele judecătoreşti sau de alte autorități competente, în scopul prevăzut de prezenta lege, nu constituie divulgarea secretului comercial, fiscal, bancar, profesional şi a altor informaţii oficiale cu accesibilitate limitată sau a datelor cu caracter personal. (3) Furnizorii de date au interdicția de a informa persoanele	Normele stabilite la aceste articole necesită o examinare suplimentară din perspectiva protejării drepturilor persoanelor, inclusiv a jurisprudenței CtEDO cu referire la Republica Moldova (cazul Iordache vs. Moldova) și reformele legislative anterioare pentru ajustarea cadrului normativ – reforme care, de altfel, au fost promovate și adoptate ca obligații asumate de stat în raporturile cu Uniunea Europeană și structuri internaționale ale apărării drepturilor omului. În special, prezintă pericol de abuz și limitare a drepturilor omului norma alin. (3) propus pentru art.6/1. De asemenea, sunt generatoare de riscuri prevederile de la alin. (3) al art. 6/2. Atragem atenția la drepturile formulate în proiect la art. 6 lit. l/1) și l/2), care indică asupra unor drepturi de acces nelimitat la datele cu caracter personal al persoanei, indiferent de atribuțiile specifice ale CNA și scopurile pentru care aceste date se prelucrează. În contextul demarării procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, este obligatorie concordarea legislației naționale cu legislația comunitară. Astfel, atunci când vorbim despre autorități competente în materie de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor sau de executare a pedepselor, inclusiv în materie de protejare împotriva amenințărilor la adresa securității publice și de prevenire a acestora, legislația națională urmează a fi pusă în acord cu Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a	Array	1. se recomandă adaptarea normelor indicate mai sus în sensul completării cu (i) trimiteri la legislația națională cu privire la protecția datelor cu caracter personal și cu (ii) scopul pentru care datele cu accesibilitate limitată pot fi accesate de către CNA. În special, avem în vedere scopul declarat la art. 1 alin. (1) din Directiva (UE) 2016/680 – cu menținerea în partea în care este aplicabilă CNA (adică asigurarea executării pedepselor nu va fi reținută în proiect, de exemplu). Întrucât atribuțiile de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa securității publice și al prevenirii acestora se realizează, în general, în cadrul unor dosare concrete – penale sau contravenționale – și accesul la datele cu accesibilitate limitată ar trebui să se acorde de către operatori în mod punctual, în funcție de datele necesare pentru fiecare dosar în parte, dar nu cu un acces nelimitat la diferite surse (resurse) de asemenea date (registre, baze de date etc). 2. În speță, norma de la alin. (3) al art. 6/1, în redacția propusă în amendament, urmează a fi exclusă. Norme restrictive pentru subiectul datelor cu caracter personal pot fi incluse în proiect doar în măsura în care răspund reglementărilor de la art. 15 din Directiva

5	art. 8 alin. (9)	La articolul 8 alineatul (9) sintagma „necorespunderii cu cerințele de numire în funcție sau a” se exclude.	Modificările propuse la art. 8 alin. (9) din Legea 1104/2002, care permit revocarea directorului CNA în baza unei constatări, în rezultatul controlului parlamentar, fără a indica un criteriu sau indiciu obiectiv asupra caracterului acestei constatări lasă loc de discreție excesivă pentru Parlament și afectează stabilitatea în funcție directorului și, implicit, independența întregii instituții.	Array	Revizuirea normei în sensul asigurării securității raporturilor juridice ale directorului acestuia cu Parlamentul, în speță, prin indicarea clară a temeiurilor de revocare, astfel încât să nu lase loc de aprecieri subiective și interpretări abuzive ale normei.
6	art. 12/1 alin. (3) și (4)	„Articolul 12/1. Modalități de ocupare a funcțiilor de ofițer anticorupție ... (3) Funcțiile vacante sau temporar vacante se ocupă în mod prioritar prin concurs din sursă internă (promovare) a candidaților care corespund cerințelor din fișa postului. În cazul în care nu este posibilă completarea funcțiilor vacante sau temporar vacante din sursă internă, se recurge la angajarea din surse externe. (4) Prin derogare de la prevederile alin.(2), angajarea în funcții de ofițer anticorupție, a candidaților ale căror identitate şi calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, se efectuează în baza unei proceduri distincte, stabilite prin act normativ al directorului Centrului.”	Prevederile de la alin. (3) și alin. (4) sunt discreționare și nu răspund filosofiei/conceptului de concurs, deoarece desfășurarea concursului prioritar doar pe interiorul Centrului (principiu de loialitate) diminuează posibilitatea de atragere a unor candidați pe bază de meritocrație. Simplul fapt că persoana a activat în cadrul Centrului nu trebuie să reprezinte o prioritate în angajare. De asemenea, prevederile de la alin. (4) au un caracter ambiguu și discreționar, care practic va rămâne în afara oricărui control, fiind la latitudinea exclusivă a directorului.	Array	Excluderea alineatelor din proiect.

7	art.34 lit. c) și art. 34/3	Articolul 34. Modificarea raporturilor de serviciu Raportul de serviciu al ofițerului anticorupție se modifică prin: ... c) asigurarea interimatului funcției de conducere; ... Articolul 34/3. Interimatul funcției de conducere (1) Exercitarea temporară a unei funcţii de conducere vacante sau temporar vacante poate avea loc prin interimatul funcţiei. (2) Interimatul funcției de conducere se realizează prin exercitarea sarcinilor prevăzute în fişa postului aferentă funcţiei pentru care se asigură interimatul. Nu se consideră interimat situaţia în care funcţia de conducere este exercitată de către adjunctul titularului funcţiei în cauză în absenţa acestuia. (3) Interimatul unei funcţii de conducere vacante nu poate depăși 6 luni. Perioada specificată poate fi prelungită cu cel mult 6 luni dacă a fost organizat un concurs şi funcţia publică nu a fost ocupată în condiţiile legii. (4) Interimatul unei funcţii de conducere temporar vacante se poate realiza până la data încetării vacanţei temporare a funcţiei. (5) Pe perioada asigurării interimatului, funcţia persoanei care asigură interimatul este ocupată de către o altă persoană pe o perioadă determinată. (6) Dacă salariul corespunzător funcţiei de conducere pentru care se asigură interimatul este mai mare, atunci persoana	Conform proiectului de lege se prevede că modificarea raporturilor de serviciu se face și prin ”c) asigurarea interimatului funcției de conducere”. Această abordare trebuie privită critic, deoarece transformă o stare temporară în una permanentă. Reținem că interimatul funcției poate fi considerat o modificare temporară a raporturilor de serviciu, deoarece implică preluarea temporară a responsabilităților și a autorității unei funcții de conducere în cadrul unei organizații sau instituții. În timpul interimatului, persoana desemnată să ocupe temporar funcția de conducere are obligația de a gestiona operațiunile, de a lua decizii și de a dirija activitățile specifice postului respectiv. Această schimbare este adesea o situație temporară și poate implica anumite modificări ale raporturilor de serviciu pentru persoana care preia interimatul. Totuși, este important de menționat că, deși interimatul poate aduce anumite modificări temporare ale raporturilor de serviciu, acesta nu implică întotdeauna o schimbare permanentă în statutul sau poziția titularului sau interimarului. Este o situație temporară care se desfășoară în timpul absenței sau vacanței postului, menită să asigure continuitatea și buna funcționare a activităților organizaționale.	Array	Considerăm necesar de a se renunța la modificările respective.

8	art. 34/2 alin. (2) lit. h) și alin. (5)	Articolul 34/2. Detașarea ... (2) Ofiţerul anticorupţie poate refuza detaşarea ce implică schimbarea localităţii de domiciliu dacă se află în una dintre următoarele situaţii: ... h) în alte situaţii temeinic justificate. .... (5) Ofiţerul anticorupţie care refuză detaşarea ce implică schimbarea localităţii de domiciliu fără a avea motivele specificate la alin.(2) poate fi eliberat din funcţie din cadrul Centrului. ...	Alineatul (2) al articolului prevede o listă de situații în care are loc detașarea, însă această listă nu este exhaustivă. Deși admitem că legea nu poate anticipa toate situațiile și a fost utilizată formula h) în alte situații temeinic justificate, totuși formula respectivă fiind analizată în raport cu prevederile de la alin. (5) care prevăd eliberarea ofițerului care refuză detașarea, lasă loc pentru interpretări abuzive, discreție excesivă în raport cu ofițerii anticorupție.	Array	Excluderea lit. h) din art. 34/2 alin. (2) din proiect.

9		Articolul 35. Indemnizațiile în cazul eliberării din serviciu (1) Pentru compensarea rigorilor, riscurilor și interdicțiilor din perioada serviciului, la eliberare din serviciul Centrului în temeiul art. 34/6 alin. (2) lit. a)-e), g), h), ofițerul anticorupție beneficiază de o indemnizație unică în corespundere cu vechimea calendaristica realizată cumulativ, în serviciul special sau militar, prin contract, în organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice : a) de la 5 la 10 ani - 5 salarii medii lunare; b) de la 10 la 15 ani - 10 salarii medii lunare; c) de 15 la 20 de ani - 15 salarii medii lunare; d) de peste 20 de ani - 20 de salarii medii lunare. (2) În cazul eliberării repetate din serviciul special, se acorda indemnizație unică în mărimea care exclude mărimea indemnizației unice primite anterior. (3) Ofițerii nticorupție eliberați din serviciu din diverse motive, cu excepția celor eliberați conform art. 34/6 alin.(2) lit. i) -u), care nu au vechimea stabilirii pensiei in condițiile prezentei legi li se acordă 3 salarii medii lunare. (4) Indemnizația unică a ofițerului anticorupție decorat cu distincții de stat în perioada serviciului din cadrul Centrului în funcția de ofițer anticorupție se majorează cu 2 salarii medii lunare. (5) În caz de deces al ofițerului anticorupție sau de declarare a dispariției lui fără urmă, se acordă	Norma de la alin. (4) considerăm că este discriminatorie și urmează a fi exclusă din proiect. În general, normele de la art. 35 alin. (1) reglementează în calitate de criteriu pentru care se acordă indemnizația unică – stagiul în muncă în cadrul CNA. Deci, asigurarea respectării egalității angajaților CNA în fața acestui drept – dreptul la indemnizație unică în cazul eliberării de serviciu, ar trebui să fie doar acest criteriu. Pentru meritele deosebite obținute în timpul exercitării funcției în CNA – care este, de fapt, un alt criteriu care acordă anumite drepturi garantate angajaților CNA – există art. 32 din lege. Astfel, dreptul la indemnizație unică la eliberarea din serviciu, urmează să se facă doar în baza criteriului general – stagiul în funcție în cadrul CNA. De asemenea, se recomandă revizuirea titlului articolului prin substituirea „Indemnizațiile în cazul eliberării din serviciu” cu „Indemnizațiile în cazul încetării raporturilor de serviciu”. Această modificare este determinată de norma de la art. 346 alin. (1), care dispune că raporturile de serviciu încetează prin eliberare sau deces. Normele art. 35, la rândul lor, vizează, atât indemnizațiile la eliberare din serviciu – alin. (1) – (4), cât și indemnizația în caz de deces – alin. (5).	Array	Revizuirea normei în sensul ca dreptul la indemnizație unică la eliberarea din serviciu, urmează să se facă doar în baza criteriului general – stagiul în funcție în cadrul CNA. Revizuirea titlului articolului prin substituirea „Indemnizațiile în cazul eliberării din serviciu” cu „Indemnizațiile în cazul încetării raporturilor de serviciu”.

10	art. 42/1 alin. (2)	La articolul 42/1 alineatul (2) sintagma „subdiviziunii specializate cu risc sporit pentru viață și sănătate” se substituie cu sintagma „subdiviziunii cu destinație specială”, iar în final se completează cu următorul text: „Subdiviziunile cu destinație specială sunt stabilite de directorul Centrului.”	Norma nouă prevăzută la articolul 421 atribuie discreție excesivă directorului CNA la stabilirea subdiviziunilor cu destinație specială. Cu titlu de remarcă generală se va nota că implementarea proiectului de lege implică cheltuieli bugetare consistente, respectiv argumentarea economic-financiară și evaluarea costurilor proiectului sunt importante, inclusiv ar urma să fie precedate de o evaluare cost-beneficii a modificărilor propuse și ulterioarelor restructurări.	Array	Reglementarea factorilor obiectivi care influențează decizia de a institui sau nu o subdiviziune cu destinație specială.

IV. CONCLUZII

Proiectul Legii pentru modificarea Legii nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție conține prevederi deficitare, în sensul că acestea sunt viciate de factori de coruptibilitate și vulnerabilitate.

Astfel, aplicarea lor poate fi una arbitrară, chiar abuzivă, atât în raport cu interesul public, cât și în sensul raporturilor interne în cadrul CNA. Prin urmare, se recomandă revizuirea normelor problematice, astfel încât să fie excluși factorii de coruptibilitate și de vulnerabilitate identificați.

Proiectul necesită o evaluare financiar-economică consistentă, întrucât implementarea unora dintre normele acestuia sunt necesare resurse financiare considerabile. Având în vedere că proiectul, se presupune că, va fi adoptat la o etapă la care bugetul anual a fost deja aprobat, în cadrul acestuia nefiind prevăzute resurse pentru implementarea reglementărilor propuse de proiect, este absolut necesar să se prevadă cuantumul mijloacelor necesare pentru implementarea noilor reglementări, cât și sursa din care aceste mijloace urmează să fie acoperite.

Se recomandă respectarea cerințelor de transparență decizională, în special, la adoptarea proiectului în a doua lectură (publicarea sintezei obiecțiilor și propunerilor recepționate la proiect).